

دانشگاه امام حسین (ع)
 پژوهشکده علوم انسانی
 رشته مدیریت عمومی

پایان نامه فوق لیسانس
 بررسی ویژگیهای سه گانه محیطی، ساختاری و
 رهبری در سازمانهای پویا و سنجش میزان آن
 ویژگیها در یکی از سازمانها

دکتر محمد ابراهیم سنجقی
 استاد راهنما

دکتر حسن عابدی جعفری
 استاد مشاور

علی کریمزاده میبیدی
 به کوشش

۱۳۷۴

اهمیت - ضرورت و بیان موضوع تحقیق

پیشرفتهای عظیم و شگفت آور در علم و تکنولوژی، نظامهای اداری را سخت متحول کرده است. این تغییر و تحول با سرعت فزاینده‌ای ادامه خواهد داشت. وقتی مجموع نظام در حال تحول باشد، نظامهای فرعی، خواه ناخواه، باید با تحولاتی که در مجموع نظام ایجاد می‌شود، هماهنگ گردند، در غیر این صورت، نظام محکوم به فنا خواهد بود؛ به عبارت دیگر، عامل بقای هر سازمان اداری ایجاد تحولاتی مطلوب همراه با نوآوریهای مفید است.

نهادها و ارگانهای جمهوری اسلامی ایران، هر یک کم و بیش با مسأله «پویایی سازمانی» روبرو هستند؛ در این میان، نیاز نهادهای انقلاب اسلامی به تجدید حیات سازمانی به دلیل پشت سر گذاشتن یک روند تکاملی در طول حیات با برکت ۱۸ ساله خود و رسیدن به بلوغ سازمانی کاملاً جدی و مهم است؛ چراکه بلوغ سازمانی و ساختار یافتن بسیاری از فعالیتهای درون سازمان به صورت بالقوه و در فرض عدم به کارگیری

روشهای تحول‌زا به خودی خود می‌تواند مقدمه‌ای برای رکود یا افول سازمانی باشد. در این تحقیق برای دسترسی به ویژگیهای سازمانهای پویا به نظریات دو تن از دانشمندان بنام این علم آقای رایینز و میتزبرگ توجه، و برای تکمیل آن از منابع داخلی نیز استفاده شده است.

هدفهای کلی تحقیق

هدفهای این تحقیق بطور خلاصه عبارتند از:

- ۱- دستیابی به ویژگیهای سازمانهای پویا در ابعاد سه گانه محیطی، ساختاری و رهبری
- ۲- تطبیق این ویژگیها در سه بُعد با سازمان مورد نظر
- ۳- ارائه راه‌حلهای مناسب و عملی برای رساندن سازمان به پویایی در حد مطلوب

سابقه تحقیق

می‌توان گفت در سالهای اخیر در زمینه پویایی سازمانی مطالبی توسط دانشمندان غربی در قالب مقالات و نشریاتی ارائه شده، ولی در کشور خودمان درباره پویایی، کتابی مستقل تألیف و چاپ نشده است که امیدواریم با تلاش بیشتر در آینده نزدیک، شاهد آفرینش اثرهایی در این زمینه در کشور خودمان باشیم. این تحقیق به دو بخش نظری و عملی تقسیم می‌شود: بخش نظری آن شامل طرح تحقیق، ادبیات تحقیق، شناخت روش تحقیق و تجزیه و تحلیل اطلاعات است.

ادبیات تحقیق، شامل سه بخش محیط، ساختار و رهبری است. در بخش محیط انواع محیطهای سازمانی مورد مطالعه قرار گرفته است. مناسبترین محیط برای سازمانهای پویا محیط متلاطم است. همچنین در حوزه ساختار سازمانی پس از بررسی انواع ساختارهای سازمانی، مناسبترین ساختار برای سازمانهای پویا ساختار ادهوکراسی معرفی شده است. در حوزه رهبری پس از بررسی انواع رویکردهای رهبری مناسبترین رویکرد رهبری، رویکرد و نظریه‌های نوین رهبری از جمله رهبری تحول‌آفرین، مناسبترین رویکرد برای سازمانهای پویاست.

بخش عملی و میدانی آن شامل تهیه، توزیع پرسشنامه، گردآوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل آن و ارائه پیشنهادهاست.